

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 5109206251
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5109206251.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: D. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. D.. B. XX, XXX XX G., V. K., zast. ULC Čarnogurský s.r.o., so sídlom Tvarožkova 5, 814 99 Bratislava. IČO: 35 975 016, proti žalovanému: KINEX BEARINGS, a.s., so sídlom 1. mája 71/36, 014 83 Bytča, IČO: 35 962 623, zast. HMG LEGAL, s.r.o., so sídlom Červeňova 14, 811 03 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 885 459, o zaplatenie 12.841,50 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 11Cb/181/2009, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 14Cob/12/2018-928 zo dňa 28. 02. 2018, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina ako súd prvej inštancie uznesením č. k. 11Cb/181/2009-832 zo dňa 03. 11. 2017 zamietol návrh žalovaného na potvrdenie právomoci Okresného súdu Žilina na rozhodovanie v konaní iniciovanom žalobcom proti žalovanému na základe návrhu podaného na talianskom súde vo Vicenze dňa 28. 06. 2010 o plnenia vyplývajúce zo zmluvného vzťahu sprostredkovania a návrh na spojenie tejto veci s vecou prejednávanou Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 11Cb/181/2009 (1. výrok uznesenia). Druhým výrokom okresný súd zamietol návrh žalovaného na potvrdenie právomoci Okresného súdu Žilina

na rozhodovanie v konaní iniciovanom žalobcom proti spoločnosti HTC holding, a.s.

na základe návrhu podaného na talianskom súde vo Vicenze dňa 28. 06. 2010 o plnenia vyplývajúce zo zmluvného vzťahu založeného tzv. Agency Agreement a návrh na spojenie tejto veci s vecou prejednávanou Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 11Cb/181/2009. Dôvody zamietnutia okresný súd bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol po tom, ako Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením č. k.

14Cob/123/2014-707 zo dňa 25. 06. 2015 zrušil predchádzajúce uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 11Cb/181/2009-652 zo dňa 04. 03. 2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia označeného prvoinstančného uznesenia bol jeho postup spočívajúci v tom, že súd prvej inštancie odňal žalovanému právo konať pred súdom, keď mu nedoručil podanie žalobcu zo dňa 03. 09. 2013, z ktorého podania súd vychádzal.

3. Po tom, ako súd prvej inštancie dňa 03. 11. 2017 opätovne rozhodol uznesením č. k. 11Cb/181/2009-832, podal proti tomuto uzneseniu žalovaný odvolanie (č. l. 845 a nasl.), o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením č. k. 14Cob/12/2018-928 zo dňa 28. 02. 2018, ktorým odvolanie žalovaného podľa § 386 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) odmietol ako odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

4. Odvolací súd primárne k procesnému postupu v odvolacom konaní uviedol, že vzhľadom na charakter právnej veci považoval za podstatné rozhodnúť o podanom odvolaní žalovaného i napriek tomu, že z komentára k Civilnému sporovému poriadku (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1195 s.) vyplýva nasledovné:

„V zmysle § 375 je možné podať odvolanie proti každému uzneseniu súdu prvého stupňa, teda aj proti tomu, ktoré nie je taxatívne vypočítané v § 357. Rozdiel je len v tom, kedy bude súd o odvolaní proti uzneseniu rozhodovať. Ak je podané odvolanie proti uzneseniu, proti ktorému je prípustné, t. j. proti uzneseniu, ktoré je taxatívne vypočítané v § 357, musí o ňom súd rozhodnúť ihneď, t. j. nemôže ďalej pokračovať v konaní. Naproti tomu, ak je odvolanie podané proti uzneseniu, proti ktorému nie je prípustné (t. j. nie je vypočítané v § 357), nebude o ňom odvolací súd rozhodovať hneď. Rozhodnutie o ňom sa odkladá, a to až do času, kým sa nebude rozhodovať o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej. Inak povedané, kým sa nerozhodne vo veci samej, nebude sa rozhodovať ani o odvolaní proti uzneseniu napriek tomu, že bolo podané.“ V procesnej rovine sa preto odvolací súd zaoberal najskôr otázkou, či boli splnené všetky zákonom predpísané podmienky pre konanie odvolacieho súdu, resp. pre vecno-právny prieskum odvolaním napadnutého uznesenia okresného súdu č. k. 11Cb/181/2009-832 zo dňa 03. 11. 2017.

5. Odvolací súd zdôraznil, že jednou z objektívnych zákonných podmienok prípustnosti odvolania je, aby smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné. Poukázal na ustanovenia § 355 ods. 2 a § 357 C. s. p., vo vzťahu ku ktorým uviedol, že ide o zmenu oproti doterajšej právnej úprave v Občianskom súdnom poriadku v znení platnom a účinnom do 30. 06. 2016 (ďalej len „O. s. p.“), ktorá taxatívne vypočítavala uznesenia, voči ktorým odvolanie prípustné nebolo (negatívne vymedzenie). Na rozdiel od uvedeného, aktuálna právna úprava taxatívne vymenúva okruh uznesení súdu prvej inštancie, proti ktorým je odvolanie prípustné (pozitívne vymedzenie). Uvedené znamená, že proti uzneseniu, ktoré nie je uvedené v ustanovení § 357 C. s. p., odvolanie prípustné nie je.

6. Z obsahu spisového materiálu mal odvolací súd za preukázané, že žalovaný odvolaním podaným na č. l. 845 a nasl. spisu napadol uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrhy žalovaného na potvrdenie právomoci Okresného súdu Žilina na rozhodovanie v konaniach konkretizovaných vo výrokoch I. a II. prvoinstančného uznesenia. Pre posúdenie, či je podanie odvolania proti uvedenému uzneseniu v zmysle § 355 ods. 2 C. s. p. prípustné, odvolací súd zisťoval, či sa uvedené súdne rozhodnutie výslovne nachádza v niektorom ustanovení Civilného sporového poriadku, ktorý taxatívne vymenúva tie uznesenia, proti ktorým je odvolanie v sporovom konaní prípustné.

7. Vo vzťahu k námietke žalovaného v odvolaní na č. l. 896, 897 spisu, o nesprávnom poučení o odvolaní, odvolací súd uviedol, že táto argumentácia nemohla byť posúdená ako taká, ktorá by umožňovala odvolaciemu súdu odklon od zákonnej úpravy v § 355 ods. 2 a § 357 C. s. p..

8. K časti odvolania žalovaného, v ktorej sa domáhal postupu odvolacieho súdu podľa § 390 C. s. p., z dôvodu namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci okresným súdom a odňatia možnosti konať

pred súdom, alternatívne postupu podľa

§ 389 C. s. p., odvolací súd uviedol, že priestor na aplikáciu §§ 390, 389 C. s. p. má len vtedy, ak je primárne voči napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie prípustné odvolanie, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

9. V závere svojho rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že odvolanie žalovaného smerovalo proti rozhodnutiu, ktorého uvedenie absentuje v § 357 C. s. p., v dôsledku ktorej skutočnosti mal za to, že podané odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému opravný prostriedok prípustný nie je. Na základe uvedeného odvolací súd odvolanie žalobcu (správne malo znieť „žalovaného“ - pozn. dovolacieho súdu) v zmysle § 386 písm. c/ C. s. p. odmietol, a to bez vecného skúmania dôvodov podaného odvolania.

10. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1

C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 per analógiám, § 262 ods. 1 C. s. p.. Hoci odmietnutie odvolania ako neprípustného vyvolal žalovaný, z dôvodu ktorého by bol povinný nahradiť trovy odvolacieho konania vzniknuté na strane žalobcu, ktorému však v súvislosti s týmto konaním žiadne odvolacie trovy nevznikli (a vznik odvolacích trov ani nebol preukázaný), rozhodol odvolací súd tak, že žalobca nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

11. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 03.2018.

12. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote dovolanie (na č. l. 1002 až 1015), argumentujúc jeho prípustnosťou podľa § 420 písm. e/ a f/ C. s. p..

13. Žalovaný v dovolaní poukázal na to, že žalobca, taliansky štátny občan, si žalobou zo dňa 18. 03. 2009 uplatnil na Okresnom súde Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 11Cb/181/2009, nárok voči žalovanému na úhradu sumy 12.841,50 eur s príslušenstvom z titulu dvoch neuhradených faktúr za sprostredkovateľskú činnosť, ktorú vyvíjal v Taliansku. Následne dňa 28. 06. 2010 podal žalobu na taliansky pracovný súd vo Vicenze proti žalovanému o zaplatenie 1.255.378,30 eur a proti spoločnosti HTC holding o zaplatenie 235.411,41 eur a 100.000,00 eur. Následne žalovaný požiadal o spojenie konaní vedených na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 11Cb/181/2009 a potvrdenie právomoci Okresného súdu Žilina na prejednanie a rozhodovanie konania iniciovaného žalobcom na talianskom súde. Po tom, ako taliansky pracovný súd vo Vicenze rozhodnutím č. 84/2016 sp. zn. 915/2010 dňa 27. 06. 2016 vyslovil, že „...taliansky súdny orgán nemá súdnu príslušnosť, pričom každá strana bude znášať vlastné súdne trovy...“ (preklad na č. l. 749 - 763 spisu), rozhodol Okresný súd Žilina uznesením č. k. 11Cb/181/2009-832 dňa 03. 11. 2017, ktorým zamietol návrh žalovaného na spojenie slovenského a talianskeho konania. Žalovaný zdôraznil, že sa nachádza v bezvýhodiskovej situácii, nakoľko medzičasom nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorý v ustanovení § 357 uvádza taxatívny výpočet uznesení, ktoré možno napadnúť odvolaním a medzi ktoré vyššie označené uznesenie o zamietnutí návrhu žalovaného nepatrí, pretože zákonodarca rozhodnutia o uplatnení nároku podľa Nariadenia Brusel I so žiadosťou o spojenie slovenského a talianskeho konania, do skupiny tých, ktoré možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, nezahrnul. Rovnako však nie je možné voči prvoinštančnému uzneseniu podať dovolanie, v dôsledku ktorej skutočnosti mu právny poriadok Slovenskej republiky v rozpore s konštantnou judikatúrou Európskeho súdneho dvora neposkytuje žiadny účinný prostriedok nápravy garantovaný článkom 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

14. Vo vzťahu k namietanej procesnej vade podľa § 420 písm. e/ C. s. p. žalovaný uviedol, že vo svojom odvolaní žiadal odvolací súd, aby sa obrátil na Súdny dvor Európskej únie (ďalej tiež „EÚ“) a predložil Súdnemu dvoru EÚ podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu článku 27 a 28 Nariadenia Brusel I. Vzhľadom na to, že odvolací súd navrhované prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru EÚ nepredložil, a teda na konaní sa svojím výkladom práva Európskej únie nepodielal sudca Súdného dvora EÚ, odvolací súd nebol správne obsadený. Žalovaný tvrdí, že nepredloženie veci Súdnemu dvoru EÚ v prípadoch, keď je príslušný súd povinný tak urobiť,

predstavuje odňatie zákonnému sudcovi aj podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, v zmysle ktorého má každý právo na to, aby jeho vec bola prejednaná súdom zriadeným na základe zákona.

15. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. žalovaný poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1009/08 zo dňa 08. 01. 2009 a nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 117/2009 a č. k. III. ÚS 119/03-30 odvolaciemu súdu vytkol, že tento v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, ako rozhodol o jeho návrhu na predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ týkajúcich sa výkladu článkov 27 a 28 Nariadenia Brusel I, nezdôvodnil, z akých dôvodov prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ nepredložil a o tomto návrhu žalovaného ani nerozhodol uznesením.

16. Žalovaný odvolaciemu súdu ďalej vytkol, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa vôbec nevysporiadal s odvolacími dôvodmi konkretizovanými v odvolaní a zopakovanými v dovolaní (na č. l. 1007 až 1008). V ďalšej časti dovolania žalovaný namietol nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci prvoinštančným súdom. Dovolaciemu súdu navrhol, aby predložil Súdnemu dvoru EÚ podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ prejudiciálne otázky v znení konkretizovanom na č. l. 1013 spisu a tiež požiadal o odklad právoplatnosti uznesenia odvolacieho súdu podľa § 444 ods. 1, 2 C. s. p. tvrdiac, že existuje riziko nezlučiteľných rozsudkov vydaných v slovenskom a talianskom konaní v dôsledku existujúcej prekážky eurolitispedencie.

17. Žalovaný v závere dovolania dovolaciemu súdu navrhol, aby podľa § 449 ods. 3 C. s. p. zmenil uznesenie odvolacieho súdu tak, že potvrdí právomoc Okresného súdu Žilina na rozhodovanie v konaní iniciovanom žalobcom proti žalovanému a proti spoločnosti HTC holding, a. s., alternatívne aby uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

18. K dovolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

20. Prihliadajúc na to, že úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený, sa dovolací súd v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného žalovaným (ďalej tiež „dovolateľ“).

21. Dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám podľa § 420 písm. e/ a f/ C. s. p. tvrdiac, že odvolací súd nebol riadne obsadený, nakoľko sa na konaní nepodieľal svojím výkladom práva EÚ sudca Súdneho dvora EÚ, súčasne že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnené.

22. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p..

23. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

24. S účinnosťou od 1. júla 2016 došlo k zásadnému zúženiu možnosti podať dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ právna úprava účinná do 30. júna 2016 v zásade umožňovala podať dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 237 ods. 1 O. s. p.), právna úprava účinná od 1. júla 2016 (§ 419 a nasl. C. s. p.) pripúšťa dovolanie len proti meritórnym rozhodnutiam (rozsudkom vo veci samej) a z nemeritórnych rozhodnutí len proti rozhodnutiam, ktorými sa konanie končí (pričom zákon má na mysli rozhodnutia, ktorými musel súd skončiť vec procesne, bez toho, aby sa vec vecne prejedнала). Ide o zmenu, ktorej dôvodom je dôsledné uplatňovanie princípu mimoriadnosti uplatňovania tohto opravného prostriedku.

25. V rozhodovanej veci je dovolaním, podaným za účinnosti Civilného sporového poriadku, napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým tento zamietol návrh žalovaného na potvrdenie právomoci Okresného súdu Žilina na rozhodovanie v konaní iniciovanom žalobcom proti žalovanému a proti spoločnosti HTC holding, a. s., na základe návrhu podaného na talianskom súde vo Vicenze dňa 28. 06. 2010, ako aj návrhu na spojenie týchto vecí s vecou prejednávanou pred Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 11Cb/181/2009. Z uvedeného je zrejmé, že nejde o meritórne rozhodnutie, ale ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, pretože predmetným, dovolaním napadnutým rozhodnutím sa nekončí samotné konanie o veci vymedzenej žalobou (o zaplatenie 12.841,50 eur s príslušenstvom, v zmysle žalobného návrhu na č. 1. 4 - 5 spisu). Prípustnosť dovolania podľa § 419 a § 420 C. s. p. preto vyvodíť nemožno.

26. Dovolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi dovolania (§§ 439, 440 C. s. p.) so zreteľom na vyššie uvedené preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p., § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.